

VERSLAG OVER DE ROOFVOGELSTAND IN DE  
AMSTERDAMSE WATERLEIDINGDUINEN  
1970

Het voorjaar van 1970 was bijzonder koud, dit tesamen met een opmerkelijke schaarste aan veldmuizen waren de voornaamste redenen voor minder gunstige broedresultaten van een aantal roofvogels. Vooral de torenvalk en de ransuil hebben de veldmuis als hoofdbestanddeel van hun voedsel en de aantallen door deze vogels grootgebrachte jongen waren dan ook zeer laag. Het aantal aanwezige paren schijnt ondanks de voedselschaarste vrij konstant te blijven. Veel nesten worden echter verlaten en het totale aantal jongen dat een populatie groot brengt is soms nauwelijks de helft van dat van een gunstig jaar.

Ransuil (*Asio otus*).

Van 22 paar werd een broedpoging vastgesteld en in 5 overige territoria waren uilen aanwezig. Mogelijk hebben in deze vijf territoria ook broedpogingen plaats gehad, maar zijn deze ons ontgaan. Slechts in 12 territoria werden één of meer jongen groot gebracht.

Het gemiddelde aantal eieren per nest bedroeg 4,3. Dit is berekend over 15 volledige logsels. Het aantal jongen per nest bedroeg gemiddeld 2,2, hetgeen vrij laag is.

Ook dit jaar werd weer veel aandacht aan het voedsel van deze uilensoort besteed. Er werden 827 prooidieren gedetermineerd, wat het totaal over de jaren 1965 t/m 1979 brengt op 8029 gedetermineerde prooidieren.

Voedsel van de ransuil:

|                | <u>1968</u> | <u>1969</u> | <u>1970</u> |
|----------------|-------------|-------------|-------------|
| veldmuis       | 55%         | 47%         | 34%         |
| bosmuis        | 17%         | 21%         | 27%         |
| rosse woelmuis | 7%          | 11%         | 6%          |
| bosspitsmuis   | -           | 3,4%        | 2%          |
| vogel          | 11%         | 15%         | 30%         |

Verder kwamen in zeer lage percentages de volgende prooidieren voor: dwergmuis, huismuis, dwergspitsmuis, woelrat, bruine rat, konijn en kevers. Deze soorten vormen dan ook geen groot bestanddeel van het voedselpakket.

Uit de tabel blijkt heel duidelijk dat bij gebrek aan veldmuizen de ransuil voornamelijk bosmuizen en vogels als voedsel gaat gebruiken. In territoria waar weinig vogels aanwezig zijn zien wij het broedsel vaak mislukken. Vooral uilen in territoria met dennenbossen blijken gunstigere broedresultaten te hebben dan zij die in loofhout broeden (minder vogels in winter en vroege voorjaar!).

#### Bosuil (*Strix aluco*).

Deze forser gebouwde uil is iets minder afhankelijk van de veldmuis dan zijn familiegenoot de ransuil. De broedresultaten waren echter matig.

In totaal waren 9 paar aanwezig. Vier van deze paren maakten gebruik van de door ons aangeboden nestkasten, hetgeen een fraai sukses is. Doordat 3 legsels mislukten werden er door de gehele populatie slechts 10 jongen groot gebracht. Het gemiddelde aantal eieren per nest bedroeg 3,6 en het gemiddelde aantal grootgebrachte jongen 2,7 per nest.

Er werden slechts 69 prooidieren gedetermineerd: 4 veldmuizen, 14 bosmuizen, 14 rosse woelmuizen, 6 bosspitsmuizen, 7 konijntjes, 1 eekhoorn, 1 mol, 1 dwergmuis en 21 vogels. Onder de vogels vaak opmerkelijk grote prooien zoals zwarte kraai, houtsnip, Turkse tortel en koekoek.

#### Steenuil (*Athene noctua*).

Van dit kleine uiltje, dat eigenlijk als een relict in het duin moet worden beschouwd, stelden wij 3 territoria vast. Eén nest werd gevonden met 4 eieren. Dit mislukte echter, mogelijk door de slechte voedseltoestand.

Het kappen van oude holle bomen is een ernstige bedreiging voor deze soort.

#### Torenvalk (*Falco tinnunculus*).

Het aantal torenvalken blijft de laatste paar jaren vrij konstant en ook in 1970 bedroeg dit 5 paar. Eén van de paren broedde in een door ons gebouwd kunstnest en twee paar maakte gebruik van de twee door ons geplaatste kasten. Door de strenge vervolging van eksters heeft de torenvalk kennelijk woningnood verkregen en een verhoging van het aantal beschikbare naastgelegenheden zal de stand beslist op

een hoger peil brengen.

In de vijf nesten vonden wij 4, 3, 4, en 4 eieren en 3 jongen  
In totaal vlogen 14 jonge torenvalken uit.

Boomvalk (Falco subbuteo).

Door zijn totaal andere voedselopname is deze prachtige valk in het geheel niet afhankelijk van de stand der kleine zoogdieren.

Drie nesten werden gevonden met daarin een totaal van 10 eieren. In totaal konden 7 jongen worden geringd.

De roofvogelstand in de Amsterdamse Waterleidingduinen kan wat betreft de nachtvogels zeer goed worden genoemd. Voor de torenvalk echter is de situatie iets minder gunstig. Een dergelijk rijk duingebied zou minstens 25 paar van deze soort kunnen voeden. Wij vermoeden dan ook dat woningnood de meest ernstige faktor is. Deze woningnood is ontstaan door het strenge vervolgen van eksters en kraaien. Alhoewel deze soorten duchtige vijanden zijn van de torenvalk en de ransuil (maar echter pas alleen na verstoring door de mens<sup>1</sup>) is hun produktie van nesten een geweldig nuttige daad te noemen. Torenvalken en ransuilen bouwen nooit zelf nesten en zijn volkomen aangewezen op de oude konstrukties van de kraaiachtigen.

Indien men toch eksters wil blijven vervolgen dan zou het van belang zijn niet hun nesten weg te halen maar juist te sparen. Een volgend seizoen zijn zij een goede woning voor een nuttige muizenverdelger.